

Έχει ήδη αναφερθεί η πλεκτάνη του Οδυσσέα που οδήγησε στον θάνατο του Παλαμήδη. Ο πατέρας του, Ναύπλιος, όταν δεν βρήκε δικαίωση από τους Αχαιούς, προσπάθησε να τους εκδικηθεί φροντίζοντας οι γυναίκες τους να πέσουν στα δίχτυα εραστών. Ένα από τα θύματά του ήταν και η Αιγιάλεια, η γυναίκα του Διομήδη. Με κατάλληλες ενέργειες, την έριξε στην αγκαλιά του Κομήτη, εκείνου που είχε υποσχεθεί στον Διομήδη ότι θα φρόντιζε την οικογένειά του, όσο αυτός θα έλειπε στην Τροία. Υπάρχει και η εκδοχή ότι για όλα έφταιγε η Αφροδίτη. Οργισμένη με τον Διομήδη που δε δίστασε να την τραυματίσει στις μάχες στην Τροία, έσπευσε στο Άργος κι έκανε την Αιγιάλεια να αλλάζει τους εραστές τον έναν μετά τον άλλον, πριν να καταλήξει οριστικά στον Κομήτη.

Ανύποπτος για όλα αυτά, ο Διομήδης με τους άνδρες και τον στόλου του άραξε στο Άργος. Ο Κομήτης τον περίμενε οργανωμένος. Μόνος του θεωρήθηκε χλομό ότι μπορούσε να τα βγάλει πέρα με τον ήρωα. Επιστράτευσε όλους τους πρώην εραστές της Αιγιάλειας και τους άνδρες τους κι έστησαν καρτέρι στον Διομήδη, να τον ξεκάνουν. Τους ξέφυγε και κατέφυγε ικέτης στον βωμό της θεάς Αθηνάς. Δεν τόλμησαν να τον πειράξουν. Νύχτα, ο ήρωας έφυγε από το ιερό, μάζεψε τους συμπολεμιστές στην Τροία άνδρες του, μπήκαν στα πλοία κι άνοιξαν πανιά βάζοντας πλώρη για τη Δύση.

Στη Δαυνία και στους Φαίακες

Ο Διομήδης και οι σύντροφοί του έπιασαν στεριά στις νοτιοανατολικές ακτές της Ιταλίας, στο ακρωτήριο Γάργανο της Απουλίας, στην χώρα που ονομαζόταν Δαυνία (περιοχή γύρω από το σημερινό Μπάρι). Βασιλιάς εκεί και οικιστής ήταν ο Δαύνος, γιος του Λυκάονα της Αρκαδίας. Οι θρύλοι τον ήθελε να είχε αποικίσει τον τόπο «17 γενιές πριν από τον πόλεμο της Τροίας» αλλά αυτό για τη μυθολογία είναι λεπτομέρεια.

Η μια εκδοχή θέλει τον Δαύνο να σκοτώνει με μπαμπεσιά τον Διομήδη, μόλις αυτός πάτησε το πόδι του στην χώρα. Η θεά Αθηνά τον έκανε αθάνατο. Και μεταμόρφωσε τους απαρηγόρητους συντρόφους σε πουλιά (ερωδιούς). Πετούσαν πάνω από τα νησιά που ονομάστηκαν «του Διομήδη» και συμπεριφέρονταν παράξενα: Όταν σ' αυτά έπιαναν Έλληνες, τα πουλιά έκαναν παιχνίδια μαζί τους και φέρονταν φιλικά. Όταν όμως στα νησιά έπιαναν ξένοι, τα πουλιά χιμούσαν εναντίον τους και τους σκότωναν με ραμφίσματα. Στη μυθολογική εποχή δεν ήταν περίεργο να μεταμορφώνονται οι σύντροφοι ενός νεκρού σε πουλιά. Το ίδιο είχε γίνει και με τους συντρόφους του Μέμνονα. Θαλασσοπούλια άλλωστε φρόντιζαν τον ναό του Αχιλλέα στη Λευκή, μετά τον θάνατό του.

Βέβαια, η κυρίαρχη εκδοχή δεν είναι τόσο απλή. Ο Διομήδης δεν σκοτώθηκε από τον Δαύνο με το που πάτησε στη Δαυνία. Την χώρα άλλωστε, εκείνη την εποχή, πολιορκούσαν εχθροί και ο Δαύνος βρισκόταν σε δύσκολη θέση. Είδε τον Διομήδη σαν σωτήρα. Του ζήτησε να τον βοηθήσει να διώξει τους εχθρούς με αντάλλαγμα να πάρει ένα τμήμα της Δαυνίας και να εγκατασταθεί εκεί με τους άνδρες του. Διωγμένος από το Άργος και μη έχοντας πού να πάει, ο Διομήδης δέχτηκε την προσφορά. Χάρη σ' αυτόν και στους εμπειροπόλεμους Αργείους, οι εχθροί του Δαύνου κατατροπώθηκαν.

Σε ανάμνηση του θριάμβου του, ο Διομήδης έστησε τον ανδριάντα του, πάνω σε βάθρο που φτιάχτηκε με πέτρες οι οποίες είχαν αφαιρεθεί από τα τείχη της Τροίας. Τις είχαν ως έρμα στα πλοία που πια δεν τους χρειαζόνταν καθώς βρήκαν τόπο μόνιμης εγκατάστασης. Ο Διομήδης έχτισε την πόλη Άργος Ίππιο, μετέπειτα Αργυρίππη, τελικά Άρποι. Προσπάθησε να ανοίξει και μια διώρυγα από εκεί ως τη θάλασσα αλλά ποτέ δεν την τελείωσε.

Στην απέναντι Κέρκυρα, οι Φαίακες είχαν σοβαρά προβλήματα. Ο δράκος εκείνος που φύλαγε το χρυσόμαλλο δέρας στην Κολχίδα και που η Μήδεια είχε κοιμίσει με το μαγικό της φίλτρο, κάποτε ξύπνησε. Πήρε είδηση ότι το πολύτιμο δέρμα έλειπε και θέλησε να το βρει. Σαν κυνηγετικό σκυλί, εντόπισε τη ρότα της Αργώς και την ακολούθησε βήμα προς βήμα. Τον καιρό εκείνο, βρισκόταν στο νησί των Φαιάκων όπου για λίγο είχαν σταθμεύσει οι Αργοναύτες ως φιλοξενούμενοι του βασιλιά Αντίνοου. Και είχε καταντήσει σωστή πληγή καθώς άνθρωποι και ζώα αποτελούσαν την τροφή του. Οι Φαίακες απευθύνθηκαν στον Διομήδη, ζητώντας του να τους απαλλάξει από τον δράκο.

Ο ήρωας δέχτηκε. Φόρεσε την χρυσή πανοπλία που του είχε χαρίσει ο Γλαύκος και βγήκε στο νησί των Φαιάκων, την Κέρκυρα, να αντιμετωπίσει τον δράκο. Αυτός είδε τον ήρωα ντυμένο στα χρυσά και φαντάστηκε πως βρήκε το χρυσόμαλλο δέρας. Κινήθηκε να το πάρει. Έπεσε νεκρός από το δόρυ του Διομήδη. Οι Φαίακες είχαν γλιτώσει. Αποφάσισαν ότι ο Διομήδης, που τους έσωσε, δικαιούταν θεϊκές τιμές. Στο εξής, τον λάτρευαν ως θεό.

Στη Δαυνία, ο βασιλιάς Δαύνος μελετούσε τρόπους να απαλλαγεί από τον Διομήδη. Ήθελε να πάρει πίσω την χώρα που είχε παραχωρήσει όταν βρέθηκε στην ανάγκη. Όσο καιρό ο ήρωας έλειπε στο νησί των Φαιάκων, οργάνωσε τη συνομωσία του. Κι όταν ο Διομήδης επέστρεψε, του πρότεινε νέο διακανονισμό: Ο ένας να πάρει ολόκληρη την χώρα και ο άλλος όλα τα λάφυρα του πολέμου. Και το ποιος θα πάρει τι, να το αποφασίσει ο Άλαινος, ετεροθαλής αδελφός του ήρωα.

Ο Διομήδης δέχτηκε, έχοντας εμπιστοσύνη στον αδελφό του. Ο Άλαινος όμως αποφάνθηκε ότι ολόκληρη η χώρα έπρεπε να δοθεί στον Δαύνο. Εκείνο που ο Διομήδης δεν ήξερε, ήταν ότι ο αδελφός του είχε ερωτευτεί την Ευίππη, κόρη του Δαύνου, και, προκειμένου να την αποκτήσει, ήταν πρόθυμος να κάνει οτιδήποτε του ζητούσε ο υποψήφιος πεθερός του. Αργά κατάλαβε ο ήρωας το τι είχε συμβεί. Περιχαράκωσε τη χώρα με κολόνες και την καταράστηκε ποτέ να μην καρπίσει, εκτός κι αν δοθεί σε ανθρώπους της γενιάς του που να προέρχονται από την Αιτωλία.

Η Δαυνία όλη μεταβλήθηκε σε άγονο τόπο. Τίποτα η γη δεν παρήγε κι ό,τι έσπερναν οι Δαύνιοι, ξεραινόταν. Όσπου, κάποτε, ο Διομήδης πέθανε. Ο Δαύνος έσπευσε να βγάλει τις κολόνες και να τις πετάξει στη θάλασσα. Έντρομος τις είδε να ξαναβγαίνουν μόνες τους και να στήνονται εκεί που τις είχε βάλει ο Διομήδης. Σκέφτηκε άλλο τρόπο: Έστειλε ανθρώπους του στην Αιτωλία να καλέσουν όποιον ήθελε να πάρει κτήματα στη Δαυνία. Κάποιοι Αιτωλοί πείστηκαν και κατέφθασαν στην Δαυνία. Ο Δαύνος και οι δικοί του τους συνέλαβαν και τους έθαψαν ζωντανούς. Όμως, ακόμα και έτσι, η γη είχε δοθεί σε Αιτωλούς. Η κατάρα έπαψε να ισχύει.

(τελευταία επεξεργασία, 9 Απριλίου 2022)